

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра цивільно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН

«29» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БАНКІВСЬКЕ ПРАВО

рівень вищої освіти - другий (магістерський)

галузь знань - 08 Право

спеціальність - 081 Право

освітня програма - Право

вид дисципліни - вибіркова

факультет - юридичний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

28 серпня 2024 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Завальна Ж.В., професор кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, д.ю.н.

Програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету

Протокол № 14 від 27 червня 2024 року

Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін _____ Олена УСТИМЕНКО

Програму погоджено с гарантом освітньої-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня освіти

Гарант освітньої професійної програми «Право»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

 Віталій СЕРЬОГІН

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 28 серпня 2024 року, № 1

Голова методичної комісії
юридичного факультету _____ Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Банківське право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів права, спеціальності 081 - Право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Банківське право» є підготовка професіоналів у галузі права, які володіють системою знань у, знайомі з сучасними науковими досягненнями в галузі міжнародного комерційного арбітражу, можуть критично оцінювати та застосовувати на практиці теоретичні положення, зокрема доктринального та концептуального характеру, постулати та інноваційні методи, здатні до постійного навчання і самовдосконалення, здатні викладати дану дисципліну у вищій школі на високому методичному та професійному рівні, спираючись на найсучасніші техніки та методики освітнього процесу, брати участь у наукових дослідженнях, здатні займатися правотворчою, правозастосовною, експертно-консультаційною та організаційно-управлінською діяльністю, самостійно створювати якісний і конкурентоспроможний юридичний інтелектуальний продукт, розробляти і реалізовувати самостійно або на чолі групи проекти юридичного характеру.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів відповідних компетентностей.

ЗК-3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

СК-1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності;

СК-3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні;

СК-4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України;

СК-5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції;

СК-6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію;

СК-9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності;

СК-10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування;

СК-11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів;

СК-13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією;

СК-14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини;

СК-15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи

вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
22 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
11 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
87 год.	110 год.
у тому числі індивідуальні завдання	

1.6. Студенти мають досягти наступних програмних результатів навчання:

ПРН-1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання;

ПРН-2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами;

ПРН-3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження;

ПРН-5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово;

ПРН-6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи;

ПРН-7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання;

ПРН-8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності;

ПРН-9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг;

ПРН-10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права;

ПРН-11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції;

ПРН-12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу;

ПРН-13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів;

ПРН-14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування;

ПРН-15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування;

ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини;

ПРН-17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН 18. Визначати актуальну професійно-практичну чи професійно-наукову проблему, планувати і виконувати дослідження щодо її вирішення

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття банківського права та його місце в системі права України.

Поняття банківського права. Місце банківського права в системі права України. Характеристика елементів банківського права. Основні відмінності між основними та комплексними галузями права. Характеристика підходів до розуміння банківського права. Становлення науки банківського права. Банківське право як наука. Склад науки банківського права. Предмет науки банківського права. Методологія науки банківського права. Система науки банківського права. Банківське право як учбова дисципліна.

Поняття банківського законодавства. Характеристика елементів банківського законодавства України. Співвідношення банківського права та банківського законодавства.

Поняття методу банківського права. Зміст методу банківського права. Імперативний метод банківського права. Диспозитивний метод банківського права. Комплексний метод банківського права. Поняття джерел банківського права, їх класифікація. Підходи до розуміння джерел банківського права. Зміст джерел банківського права. Фактори що впливають на джерела банківського права. Фактори, що впливають на нормотворення. Фактори що впливають на правове регулювання банківської діяльності.

Поняття принципів банківського права, їх класифікація. Конституційні принципи банківського права. Принципи паритету інтересів всіх суб'єктів банківських правовідносин. Принципи побудови, функціонування та розвитку банківської системи України. Принципи полісуб'єктивності верхнього рівня банківської системи. Принцип незалежності Національного банку від інших державних органів. Принцип поєднання державного управління банківською системою з її самоуправляемістю. Принцип виключної правоздатності банків.

Тема 2. Поняття та особливості банківських правовідносин Банківські правовідносини. Поняття, види та зміст банківських відносин. Суб'єкти та учасники банківських відносин. Об'єкт банківських відносин. Зміст банківських відносин: права та обов'язки. Підстави виникнення, зміни та припинення банківських відносин. Особливості фактичних складів. Ознаки банківських правовідносин та їх характеристика. Зміст банківських правовідносин. Поняття та характеристика комплексних банківських правовідносин. Структура комплексних банківських правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення банківських правовідносин.

Тема 3. Поняття банківської системи України та особливості її функціонування

Поняття банківської системи, історичні аспекти її становлення та розвитку. Особливості становлення банківської системи України. Склад банківської системи України. Поняття та функції банківської системи України. Структура банківської системи України. Загальна характеристика верхнього рівня банківської системи України – Національного

банку України. Загальна характеристика нижнього рівня банківської системи України: банки, філіали, банківські об'єднання, банківська інфраструктура, небанківські фінансово-кредитні установи.

Зародження та еволюція банківської системи в Україні. Питання функціонування банківської системи України. Однорівнева банківська система. Дворівнева банківська система. Види банків, що належать до другого рівня банківської системи України: комерційні, державні, кооперативні.

Тема 4. Правовий статус Національного банку України. Правові засади банківського регулювання та нагляду.

Правовий статус НБУ як центрального банку країни. Його основне призначення, функції та операції. Місце Національного банку України в банківській системі держави. Принципи діяльності Національного банку України. Керівні органи Національного банку України. Правовий статус територіальних управлінь Національного банку України. Функції Національного банку України. Організаційно-функціональна структура Національного банку України. Керівні органи та структура. Обмеження діяльності Національного банку України. Взаємовідносини Національного банку України з Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України.

Нормотворчі повноваження Національного банку України. Поняття банківського нагляду. Співвідношення між банківським регулюванням, контролем за діяльністю банків та банківським надглядом. Методи банківського регулювання: превентивні, протекційні. Мета та завдання банківського регулювання та контролю.

Правові засади здійснення банківського нагляду в Україні. Принципи ефективного банківського нагляду. Система банківського нагляду: вступний контроль, документальний контроль, інспектування на місцях. Стадії вступного контролю: реєстрація банку, ліцензування банківської діяльності. Взаємозв'язок між документарним контролем та інспектуванням. Рівні системи банківського нагляду. Економічні нормативи, що встановлюються Національним банком України для рядових банків. Нормативи капіталу, ліквідності, ризику та відкритої валютної позиції. Контроль за дотриманням комерційними банками встановлених економічних нормативів. Інспектування банків та банківських установ.

Поняття та види банківського регулювання. Нормотворчість, як правова форма банківського регулювання. Функції Національного банку України стосовно державного регулювання банківської діяльності.

Поняття та характеристика банківського нагляду. Зміст і основні напрямки державної контрольно-наглядової діяльності в банківській сфері. Предмет банківського нагляду та коротка характеристика його основних напрямів. Порядок і форми банківського нагляду.

Особливості нормативно-правового регулювання банківського нагляду в Україні.

Тема 5. Правові основи створення, реорганізації, і ліквідації комерційних банків. Банківські об'єднання.

Поняття банку. Принципи діяльності банку. Правові засади створення та державної реєстрації банків. Правовий статус і порядок відкриття відокремлених структурних підрозділів банків. Сутність і роль комерційних банків, їх класифікація. Майно комерційного банку, статутний капітал і порядок його формування. Державна реєстрація банків з іноземним капіталом і представництв іноземних банків в Україні. Реорганізація та ліквідація банківських установ. Відмінності між поняттям банку та банківської установи. Особливості подвійного підпорядкування банків. Співвідношення понять банку, підприємства та кредитної установи. Класифікація банків. Правове становище філій банків. Правове становище представництв банків. Правові умови створення банківського об'єднання та їх види. Правові умови державної реєстрації банківських об'єднань. Правові умови реорганізації банківських об'єднань і створення нових. Правові умови ліквідації банківських

об'єднань.

Тема 6. Правове регулювання банківської діяльності за законодавством України

Поняття, зміст та правова природа банківської діяльності. Зміст та ознаки банківської діяльності. Банківська діяльність як вид підприємницької діяльності. Правове регулювання банківської діяльності законодавством України. Складові банківської діяльності. Банківські операції. Банківські правочини. Організаційно-управлінські дії як елемент банківської діяльності.

Поняття, ознаки, правова природа та види банківських операцій. Взаємозалежність понять «прибуток», «банківська операція», «банківська діяльність». Поняття та види банківських операцій. Класифікація банківських операцій. Зміст банківської операції. Співвідношення операції, правочину та договору. Суб'єкти та об'єкти банківських операцій. Підстави здійснення банківських операцій.

Поняття, ознаки, правова природа банківських правочинів. Правове регулювання банківських правочинів. Види банківських правочинів. Особливості банківських правочинів.

Тема 7. Правове регулювання грошового обігу

Поняття гроші. Економічна та правова природа грошей. Ознаки грошей. Роль грошей в системі банківської системи та в економічній системі держави. Визначення та характеристика функцій грошей. Національна валюта. Гривня як платіжний засіб. Валютні цінності.

Поняття та ознаки грошового обігу. Види грошового обігу. Правова та економічна природа грошового обігу. Об'єктивація грошового обігу. Ознаки грошового обігу. Класифікація грошового обігу. Готівковий грошовий обіг. Нормативне регулювання емісії в державі. Іноземна валюта.

Безготівковий грошовий обіг. Здійснення банківських операції за безготівковими розрахунками. Правові форми безготівкових розрахунків. Платіжне доручення. Платіжна вимога-доручення. Платіжна вимога. Розрахунковий чек. Акредитив. Банківські платіжні картки. Вексель.

Грошові зобов'язання. Поняття грошового зобов'язання. Публічно-правові та приватноправові грошові зобов'язання. Суб'єкти та об'єкти грошового зобов'язання. Відповідальність за невиконання грошового зобов'язання.

Тема 8. Банківське кредитування

Поняття кредиту. Принципи та умови кредитування. Принцип забезпеченості кредиту. Принцип цільової направленості. Принцип повернення. Товарна форма кредиту. Грошова форма кредиту. Поняття кредитних відносин. Види кредиту: комерційний, лізинговий, іпотечний, бланковий, консорціумний, споживчий, ломбардний. Кредитна операція. Кредитний ризик. Правова природа кредитного договору та принципи банківського кредитування

Сторони, зміст і форма кредитного договору. Форми кредитного договору, які використовуються суб'єктами господарської діяльності та фізичними особами. Кредитор. Позичальник. Кредитоспроможність позичальника. Порядок видачі кредиту. Розгляд документів на отримання кредиту. Контроль за використанням кредитних ресурсів. Відповідальність за порушення зобов'язань по кредитному договору

Тема 9. Операції банків з цінними паперами

Банки як учасники ринку цінних паперів. Поняття цінного паперу. Види цінних паперів. Пайові цінні папери. Боргові цінні папери. Похідні цінні папери. Товаророзпорядчі цінні папери. Цінні папери як фінансові інструменти.

Поняття акцій. Правова та економічна природа акцій. Правове регулювання запуску в обіг та перебування в обігу акцій. Порядок здійснення банками операцій з акціями. Порядок

державної реєстрації випусків акцій акціонерними товариствами.

Облігації як об'єкт банківської діяльності. Поняття облігацій як цінного паперу. Види облігацій. Облігації підприємств. Державні облігації України. Облігації місцевих позик. Казначейські зобов'язання України. Облігації міжнародних фінансових організацій. Облігації Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Інші види боргових цінних паперів.

Векселі. Правове регулювання обігу векселів в Україні. Особливості передання векселів. Використання векселів у банківській діяльності. Сертифікати як об'єкти банківської діяльності Ощадні (депозитні) сертифікати. Іпотечні цінні папери.

Тема 10. Валютне регулювання і контроль

Поняття валюти та валютних операцій. Валютні цінності. Національна валюта. Валютні операції. Суб'єкти валютних відносин та валютних операцій. Резиденти. Нерезиденти.

Основні види валютних операцій банків. Торгівля валютними цінностями. Транскордонний переказ валютних цінностей. Транскордонне переміщення валютних цінностей. Конверсійні операції. Міжнародні розрахунки. Залучення та розміщення валютних коштів. Пасивні операції. Активні операції. Неторгові операції. Відкриття та ведення валютних рахунків. Кореспондентські відносини із іноземними банками.

Контроль та нагляд за здійсненням валютних операцій. Ліцензія на валютні операції. Умови отримання ліцензії. Поняття валютного нагляду. Суб'єкти валютного нагляду.

Особливості розрахунків у валюті. Особливості встановлення граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів. Порядок здійснення валютного нагляду агентами.

Заходи захисту та відповідальність за порушення у валютних відносинах. заходи захисту. Обов'язковий продаж частини надходжень в іноземній валюті у межах, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку України. Встановлення граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів. Встановлення особливостей здійснення операцій, пов'язаних із рухом капіталу. Запровадження дозволів та (або) лімітів на проведення окремих валютних операцій. Резервування коштів за валютними операціями.

Тема 11. Правовий режим інформації у банківських правовідносинах.

Поняття інформації та її функції. Інформаційні відносини та їх характеристика. Правове регулювання інформаційних відносин за законодавством України.

Інформаційна діяльність. Суб'єкти інформаційної діяльності та їх характеристика. Особливості окремих видів суб'єктів інформаційної діяльності та їх правового статусу.

Інформація як об'єкт банківських правовідносин. Роль інформації у виникненні, зміні та припиненні банківських правовідносин.

Відкрита банківська інформації та особливості правового регулювання її обігу.

Інформації з обмеженим доступом у банківській діяльності та особливості її правового режиму. Правовий режим банківської таємниці.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	ср		л	п	ла б	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Загальні положення банківського права в Україні	11	2	1			8	11	1				10
Тема 2. Поняття та особливості банківських правовідносин	11	2	1			8	10					10

Тема 3. Поняття банківської системи України та особливості її функціонування	11	2	1			8	11		1			10
Тема 4. Правовий статус Національного банку України. Правові засади банківського регулювання та нагляду	11	2	1			8	11		1			10
Тема 5. Правові основи створення, реорганізації, і ліквідації банків.	12	2	1			8	11	1				10
Тема 6. Правове регулювання здійснення банківської діяльності в Україні	11	2	1			8	10					10
Тема 7. Правове регулювання грошового обігу	11	2	1			8	12	1	1			10
Тема 8. Правове регулювання кредитних відносин банків	11	2	1			8	12	1	1			10
Тема 9. Операції банків з цінними паперами	11	2	1			8	11	1				10
Тема 10. Валютні операції в банківських відносинах	11	2	1			8	11	1				10
Тема 11. Банківська інформація та забезпечення захисту інформації в банківських відносинах	10	2	1			7	11	1				10
Усього годин	120	22	11			87	120	6	4			110

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1.	Загальні положення банківського права в Україні	1	
2.	Поняття та особливості банківських правовідносин	1	
3.	Поняття банківської системи України та особливості її функціонування	1	1
4.	Правовий статус Національного банку України Правові засади банківського регулювання та нагляду	1	1
5.	Правові основи створення, реорганізації, і ліквідації банків. Банківські об'єднання	1	
6.	Правове регулювання здійснення банківської діяльності в Україні.	1	
7.	Правове регулювання грошового обігу	1	1
8.	Правове регулювання кредитних відносин банків	1	1
9.	Операції банків з цінними паперами	1	
10.	Валютні операції в банківських відносинах	1	
11.	Банківська інформація та забезпечення захисту інформації в банківських відносинах	1	
	Разом	11	4

5. Завдання для самостійної роботи

№	Види, зміст самостійної роботи	Кількість	Кількість
---	--------------------------------	-----------	-----------

з/п		годин (денна форма)	годин заочне
1.	Тема 1. Загальні положення банківського права в Україні. (опрацювання додаткової літератури за темою)	8	10
2.	Тема 2. Поняття та особливості банківських правовідносин (опрацювання додаткової літератури за темою)	8	10
3.	Тема 3. Поняття банківської системи України та особливості її функціонування (опрацювання додаткової літератури за темою)	8	10
4.	Тема 4. Правовий статус Національного банку України. Правові засади банківського регулювання та нагляду (опрацювання додаткової літератури за темою)	8	10
5.	Тема 5. Правові основи створення, реорганізації, і ліквідації банків. Банківські об'єднання. (опрацювання додаткової літератури за темою)	8	10
6.	Тема 6. Правове регулювання здійснення банківської діяльності в Україні (опрацювання додаткової літератури за темою)	8	10
7.	Тема 7. Правове регулювання грошового обігу (опрацювання додаткової літератури за темою)	8	10
8.	Тема 8. Правове регулювання кредитних відносин банків (опрацювання додаткової літератури за темою)	8	10
9.	Тема 9. Операції банків з цінними паперами (опрацювання додаткової літератури за темою)	8	10
10.	Тема 10. Валютні операції в банківських відносинах (опрацювання додаткової літератури за темою)	8	10
11.	Тема 11. Банківська інформація та забезпечення захисту інформації в банківських відносинах (опрацювання додаткової літератури за темою)	7	10
Разом		87	110

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

Застосовуються три групи методів навчання:

1. словесні – описове розкриття навчального матеріалу, пояснення сутності відповідного явища, поняття, процесу, інструктаж щодо особливостей застосування окремих норм, перевірка рівня самостійного опрацювання навчального матеріалу тощо;
2. наочні – демонстрація схем, таблиць, малюнків (за наявності);
3. практичні – формування вмінь і навичок оперування правовими категоріями, застосування правових норм та використання набутих знань при проведенні семінарських занять.

8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу, оцінювання їх знань та умінь використовують поточний (опитування, контрольна робота) та підсумковий контроль (залікова робота).

Форми поточного контролю здобутків студентів за темами навчальної дисципліни становлять усні відповіді (виступ на практичному занятті, відповідь на колоквіумі, відповіді на питання за результатами самостійної підготовки згідно наданих тем, розв'язання практичних змодельованих завдань), формою контрольної роботи є написання письмових робіт (розгорнуті відповіді на питання, тестування тощо).

Поточний контроль передбачає також написання письмової контрольної роботи та підготовку індивідуального завдання з метою оцінювання знань і умінь, набутих під час вивчення тем відповідного розділу. Письмова контрольна робота може передбачати розгорнуті відповіді на відкриті питання, відповіді на тести, вирішення практичних завдань.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену на платформі дистанційного навчання. Екзаменаційне завдання може передбачати розгорнуті відповіді на питання, відповіді на тести, вирішення змодельованих завдань тощо.

Студента допускають до складання семестрового підсумкового контролю за умови набрання ним мінімум 10 балів. Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні екзамену з навчальної дисципліни, складає 40. Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

Перелік питань до екзамену

1. Поняття банківського права.
 2. Місце банківського права в системі права України.
 3. Характеристика елементів банківського права.
 4. Основні відмінності між основними та комплексними галузями права.
 5. Характеристика підходів до розуміння банківського права.
 6. Становлення науки банківського права. Склад науки банківського права.
- Предмет науки банківського права.
7. Система науки банківського права. Банківське право як учбова дисципліна.
 8. Поняття банківського законодавства.
 9. Характеристика елементів банківського законодавства України.
- Співвідношення банківського права та банківського законодавства.
10. Поняття методу банківського права. Зміст методу банківського права.
 11. Імперативний метод банківського права. Диспозитивний метод банківського права. Комплексний метод банківського права.
 12. Поняття джерел банківського права, їх класифікація. Підходи до розуміння джерел банківського права.
 13. Зміст джерел банківського права. Фактори, що впливають на джерела банківського права. Фактори, що впливають на нормотворення. Фактори, що впливають на правове регулювання банківської діяльності.
 14. Поняття принципів банківського права, їх класифікація.
 15. Конституційні принципи банківського права.
 16. Принципи паритету інтересів всіх суб'єктів банківських правовідносин. Принципи побудови, функціонування та розвитку банківської системи України.
 17. Принципи полісуб'єктивності верхнього рівня банківської системи. Принцип незалежності Національного банку від інших державних органів. Принцип поєднання державного управління банківською системою з її самоуправляемістю. Принцип виключної правоздатності банків.
 18. Поняття, види та зміст банківських відносин.
 19. Суб'єкти та учасники банківських відносин.
 20. Об'єкт банківських відносин.
 21. Зміст банківських відносин: права та обов'язки.
 22. Підстави виникнення, зміни та припинення банківських відносин. Особливості фактичних складів.

23. Ознаки банківських правовідносин та їх характеристика.
24. Поняття та характеристика комплексних банківських правовідносин.
Структура комплексних банківських правовідносин.
25. Підстави виникнення, зміни та припинення банківських правовідносин.
26. Поняття банківської системи, історичні аспекти її становлення та розвитку.
27. Особливості становлення банківської системи України.
28. Поняття та функції банківської системи України. Склад банківської системи України.
29. Структура банківської системи України.
30. Загальна характеристика верхнього рівня банківської системи України – Національного банку України.
31. Загальна характеристика нижнього рівня банківської системи України: банки, філіали, банківські об'єднання, банківська інфраструктура, небанківські фінансово-кредитні установи.
32. Зародження та еволюція банківської системи в Україні.
33. Однорівнева банківська система. Дворівнева банківська система.
34. Види банків, що належать до другого рівня банківської системи України: комерційні, державні, кооперативні.
35. Правовий статус НБУ як центрального банку країни. Його основне призначення, функції та операції. Місце Національного банку України в банківській системі держави. Принципи діяльності Національного банку України.
36. Керівні органи Національного банку України. Правовий статус територіальних управлінь Національного банку України. Функції Національного банку України.
37. Організаційно-функціональна структура Національного банку України. Керівні органи та структура.
38. Обмеження діяльності Національного банку України.
39. Взаємовідносини Національного банку України з Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України.
40. Нормотворчі повноваження Національного банку України.
41. Поняття банківського нагляду. Співвідношення між банківським регулюванням, контролем за діяльністю банків та банківським надглядом.
42. Методи банківського регулювання: превентивні, протекційні.
43. Мета та завдання банківського регулювання та контролю.
44. Правові засади здійснення банківського нагляду в Україні.
45. Принципи ефективного банківського нагляду.
46. Система банківського нагляду: вступний контроль, документальний контроль, інспектування на місцях.
47. Стадії вступного контролю: реєстрація банку, ліцензування банківської діяльності.
48. Взаємозв'язок між документарним контролем та інспектуванням. Рівні системи банківського нагляду.
49. Економічні нормативи, що встановлюються Національним банком України для рядових банків. Нормативи капіталу, ліквідності, ризику та відкритої валютної позиції.
50. Контроль за дотриманням комерційними банками встановлених економічних нормативів.
51. Інспектування банків та банківських установ.
52. Поняття та види банківського регулювання. Нормотворчість як правова форма банківського регулювання.
53. Функції Національного банку України стосовно державного регулювання банківської діяльності. Зміст і основні напрямки державної контрольно-наглядової діяльності в банківській сфері.
54. Порядок і форми банківського нагляду.

55. Особливості нормативно-правового регулювання банківського нагляду в Україні.
56. Правові засади створення та державної реєстрації банків.
57. Правовий статус і порядок відкриття відокремлених структурних підрозділів банків.
58. Сутність і роль комерційних банків, їх класифікація. Майно комерційного банку, статутний капітал і порядок його формування.
59. Державна реєстрація банків з іноземним капіталом і представництв іноземних банків в Україні.
60. Реорганізація та ліквідація банківських установ. Відмінності між поняттям банку та банківської установи.
61. Особливості подвійного підпорядкування банків.
62. Співвідношення понять банку, підприємства та кредитної установи.
63. Правове становище філій банків. Правове становище представництв банків.
64. Правові умови створення банківського об'єднання та їх види.
65. Правові умови державної реєстрації банківських об'єднань. Правові умови реорганізації банківських об'єднань і створення нових. Правові умови ліквідації банківських об'єднань.
66. Поняття, зміст та правова природа банківської діяльності.
67. Банківська діяльність як вид підприємницької діяльності. Правове регулювання банківської діяльності законодавством України.
68. Складові банківської діяльності.
69. Банківські операції. Банківські правочини. Організаційно-управлінські дії як елемент банківської діяльності.
70. Поняття, ознаки, правова природа та види банківських операцій.
71. Взаємозалежність понять «прибуток», «банківська операція», «банківська діяльність».
72. Поняття та види банківських операцій. Класифікація банківських операцій. Зміст банківської операції.
73. Співвідношення операції, правочину та договору.
74. Суб'єкти та об'єкти банківських операцій. Підстави здійснення банківських операцій.
75. Поняття, ознаки, правова природа банківських правочинів. Правове регулювання банківських правочинів.
76. Види банківських правочинів. Особливості банківських правочинів.
77. Поняття гроші. Економічна та правова природа грошей. Ознаки грошей. Роль грошей в системі банківської системи та в економічній системі держави.
78. Визначення та характеристика функцій грошей. Національна валюта. Гривня як платіжний засіб. Валютні цінності.
79. Поняття та ознаки грошового обігу. Види грошового обігу.
80. Правова та економічна природа грошового обігу. Об'єктивація грошового обігу. Ознаки грошового обігу. Класифікація грошового обігу.
81. Готівковий грошовий обіг. Нормативне регулювання емісії в державі. Іноземна валюта.
82. Безготівковий грошовий обіг. Здійснення банківських операції за безготівковими розрахунками.
83. Правові форми безготівкових розрахунків. Платіжне доручення. Платіжна вимога-доручення. Платіжна вимога.
84. Розрахунковий чек. Акредитив. Банківські платіжні картки. Вексель.
85. Поняття грошового зобов'язання. Публічно-правові та приватноправові грошові зобов'язання.
86. Суб'єкти та об'єкти грошового зобов'язання.

87. Відповідальність за невиконання грошового зобов'язання.
88. Поняття кредиту.
89. Принципи та умови кредитування. Принцип забезпеченості кредиту. Принцип цільової направленості. Принцип повернення. Товарна форма кредиту. Грошова форма кредиту. Поняття кредитних відносин.
90. Види кредиту: комерційний, лізинговий, іпотечний, бланковий, консорціумний, споживчий, ломбардний.
91. Кредитна операція. Кредитний ризик. Правова природа кредитного договору та принципи банківського кредитування
92. Сторони, зміст і форма кредитного договору.
93. Форми кредитного договору, які використовуються суб'єктами господарської діяльності та фізичними особами.
94. Кредитор. Позичальник. Кредитоспроможність позичальника.
95. Порядок видачі кредиту. Розгляд документів на отримання кредиту.
96. Контроль за використанням кредитних ресурсів. Відповідальність за порушення зобов'язань по кредитному договору
97. Банки як учасники ринку цінних паперів.
98. Поняття цінного паперу. Види цінних паперів.
99. Поняття акцій. Правова та економічна природа акцій. Правове регулювання запуску в обіг та перебування в обігу акцій. Порядок здійснення банками операцій з акціями. Порядок державної реєстрації випусків акцій акціонерними товариствами.
100. Облігації як об'єкт банківської діяльності. Поняття облігацій як цінного паперу. Види облігацій. Облігації підприємств.
101. Державні облігації України. Облігації місцевих позик. Казначейські зобов'язання України. облігації міжнародних фінансових організацій. Облігації Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.
102. Векселі. Правове регулювання обігу векселів в Україні. Особливості передання векселів. Використання векселів у банківській діяльності. Сертифікати як об'єкти банківської діяльності Ощадні (депозитні) сертифікати. Іпотечні цінні папери.
103. Поняття валюти та валютних операцій. Валютні цінності. Національна валюта. Валютні операції. Суб'єкти валютних відносин та валютних операцій. Резиденти. Нерезиденти.
104. Основні види валютних операцій банків. Торгівля валютними цінностями. Транскордонний переказ валютних цінностей. Транскордонне переміщення валютних цінностей. Конверсійні операції. Міжнародні розрахунки.
105. Залучення та розміщення валютних коштів. Пасивні операції. Активні операції. Неторгові операції. Відкриття та ведення валютних рахунків. Кореспондентські відносини із іноземними банками.
106. Контроль та нагляд за здійсненням валютних операцій. Ліцензія на валютні операції. Умови отримання ліцензії. Поняття валютного нагляду. Суб'єкти валютного нагляду.
107. Особливості розрахунків у валюті. Особливості встановлення граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів.
108. Порядок здійснення валютного нагляду агентами.
109. Заходи захисту та відповідальність за порушення у валютних відносинах. заходи захисту. Обов'язковий продаж частини надходжень в іноземній валюті у межах, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку України.
110. Встановлення граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів. Встановлення особливостей здійснення операцій, пов'язаних із рухом капіталу.
111. Запровадження дозволів та (або) лімітів на проведення окремих валютних операцій.

112. Резервування коштів за валютними операціями.
113. Поняття інформації та її функції. Інформаційні відносини та їх характеристика. Правове регулювання інформаційних відносин за законодавством України.
114. Інформаційна діяльність. Суб'єкти інформаційної діяльності та їх характеристика. Особливості окремих видів суб'єктів інформаційної діяльності та їх правового статусу.
115. Інформація як об'єкт банківських правовідносин. Роль інформації у виникненні, зміні та припиненні банківських правовідносин.
116. Відкрита банківська інформації та особливості правового регулювання її обігу.
117. Інформації з обмеженим доступом у банківській діяльності та особливості її правового режиму.
118. Правовий режим банківської таємниці.

9. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за екзамен – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\sum 40 = 40$:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:

$\sum 40$ – сума максимальної кількості балів

$\sum 1$ – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях .

$\sum 2$ – кількість семінарських занять протягом семестру (16 занять).

8 – коефіцієнт

Контрольна робота – 20 балів.

Відповідь на семінарському занятті – 1-5 балів

Критерії оцінювання відповіді

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та рішення практичних завдань на заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;

- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;

- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача

чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, причому відповіді нечіткі;
- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається.

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;
- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											Разом	Екзамен	Сума	
Семінарські заняття											Контрольна робота	60	40	100
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
Σ40											20			

Критерії оцінювання контрольної роботи

Кількість отриманих балів	Критерії отримання відповідної кількості балів
0-9 балів	Результати роботи студента фрагментарні, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення
10-15 балів	Студент розкриває основні положення питань контрольної роботи, володіє елементарними навичками
16-19 балів	Студент розкриває у роботі істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними. Самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки.
20 балів	Знання студента при виконанні контрольної роботи є глибокими, міцними, системними; студент вміє застосовувати знання для вирішення практичних завдань.

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

Екзаменаційна робота виконується у письмовій формі. Екзаменаційна робота складається із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має варіанти відповідей, тільки один з яких є правильним; за кожен правильну відповідь нараховується один бал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

Нормативно-правові акти

1. Basel Committee on Banking Supervision. Basel III: Finalising post-crisis reforms. BCBS. Standards. 07 December 2017. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.htm>
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Інструкція Національного банку України про ведення касових операцій банками в Україні: Постанова Правління НБУ 25.09.2018 № 103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text>
4. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління НБУ № 22 від 21 квітня 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text>
5. Інструкція про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів: Постанова Правління НБУ № 492 від 12 листопада 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03#Text>
6. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#n25>
7. Конвенція, якою запроваджено Уніфікований закон про переказні векселі та прості векселі: Закон України від 6 липня 1999 року № 826-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826-14#Text>
8. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
10. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
11. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління НБУ від 29.12.2017 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>
12. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#n33>
13. Положення про здійснення Національним банком України безвиїзного банківського нагляду: Постанови Національного банку України від 06.12.2018 року № 135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0135500-18#Text>
14. Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України: Постанова Правління Національного банку України від 22 грудня 2017 року № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-17#n12>

15. Положення про порядок визначення банками України мінімального розміру операційного ризику: Постанова Правління Національного банку України від 24 грудня 2019 року № 156. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_24122019_156
16. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: Постанова Правління Національного банку України від 16 грудня 2002 р. № 508. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0174-03#Text>
17. Положення про порядок подання банком до Національного банку України аудиторського звіту за результатами щорічної перевірки фінансової звітності: Постанова Правління Національного банку України від 02 серпня 2018 року № 90. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0090500-18#n26>
18. Положення про розрахункові палати для пред'явлення векселів до платежу: Постанова Правління Національного банку України 25 вересня 2001 р. № 403. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0934-01#Text>
19. Положення щодо організації діяльності банків та їх відокремлених підрозділів при здійсненні ними професійної діяльності на фондовому ринку: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 16 грудня 2014 р. за № 1708. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1650-14#Text>
20. Положенням про порядок установлення Національним банком України лімітів відкритої валютної позиції та контроль за їх дотриманням уповноваженими банками: Постанова Правління Національного банку України від 12 серпня 2005 року № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0946-05#Text>
21. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю: Закон України від 19 червня 2003 року № 978-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-15#Text>
22. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18 листопада 2003 року № 1255-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1255-15#Text>
23. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 року № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
24. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
25. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
26. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
27. Про валюту та валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
28. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22 листопада 1996 року № 543/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/543/96-%D0%B2%D1%80>
29. Про внесення змін до Закону України «Про лізинг»: Закон України від 11 грудня 2003 року № 1381-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1381-15#Text>
30. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України. Постанова Правління Національного банку України від 24 грудня 2019 року № 157. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_24122019_157
31. Про внесення змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні та визнання такими, що втратили чинність, деяких нормативно-правових актів Національного банку України: Постанова Правління Національного банку України № 77 від 18 червня 2020 року. URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_18062020_77
32. Про встановлення переліку інформації, що підлягає обов'язковому опублікуванню банками України: Постанова Правління Національного банку України № 11 від 15.02.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011500-18#n20>
33. Про економічну самостійність Української РСР: Закон УРСР від 3 серпня 1990

року № 142-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-12#Text>

34. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 року № 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>

35. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n831>

36. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2654-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text>

37. Про застосування векселів в господарському обороті України: Постанова Верховної Ради України від 17 червня 1992 р. № 2470-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2470-12#Text>

38. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Правління НБУ від 30 червня 2016 року № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>

39. Про затвердження Положення про організацію та проведення інспекційних перевірок: Постанова Правління НБУ від 17.07.2001 року № 276. В редакції Постанови Правління НБУ від 18.12.2017 року № 145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-01#Text>

40. Про затвердження Положення про порядок здійснення емісії облігацій підприємств та їх обігу: Рішення Національна Комісії з цінних паперів та фондового ринку від 21 червня 2018 року № 425. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0843-18#Text>

41. Про затвердження Правил зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці: Постанова Правління Національного банку України від 14 червня 2006 № 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0935-06#Text>

42. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

43. Про іпотеку: Закон України від 5 червня 2003 року № 898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>

44. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

45. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2374-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14#Text>

46. Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України: Закон України від 31 жовтня 2008 року № 639-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/639-17#Text>

47. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2346-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>

48. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради Української РСР від 24 серпня 1991 року № 1427-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>

49. Про режим спільного транзиту та запровадження національної електронної транзитної системи: Закон України від 12 вересня 2019 року № 78-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/78-IX#Text>

50. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23 лютого 2012 року № 4452-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>

51. Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків: Закон України від 23 березня 2017 року № 1985-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1985-19#Text>

52. Про структуру центрального апарату Національного банку України: Постанова Президії ВР України від 6 квітня 1992 року № 2244-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2244-12#Text>

53. Про схвалення основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2020 рік: Постановова КМУ від 15 травня 2019 р. № 555. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-2019-%D0%BF/conv#Text>

54. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>

55. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>

56. Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14 червня 2016 року № 1414-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-19#Text>

57. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

58. Рішення конституційного суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Козлова Дмитра Олександровича щодо офіційного тлумачення положень другого речення преамбули Закону України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань» від 11 липня 2013 року № 7-рп/2013. (Справа № 1-12/201). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-13#Text>

59. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 року № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>

60. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Підручники, навчальні посібники

1. Банківське право України / під ред. д.ю.н. проф. А.О. Селіванова. Київ: Ін Юре, 2000. 384 с.

2. Банківське право України: навчальний посібник. Упоряд. І.В. Тетарчук, Т.Є. Дяків. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 214 с.

3. Гетьманцев Д.О., Шукліна Н.Г. Банківське право України. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 344 с.

4. Гроші і кредит: підручник / за ред. М.І. Савлу. Київ: КНЕУ, 2017. 592 с.

5. Качан О.О. Банківське право: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2000. 288 с.

6. Костюченко О. А. Банківське право: Банківська система. Національний банк. Комерційні банки. Кредитування. Ринок цінних паперів. Національне валютне законодавство. Банківські системи зарубіжних країн. Інститут банківської таємниці: навч. посіб. Київ : А.С.К., 2001. 576 с.

7. Костюченко О.А. Правові аспекти банківської діяльності: посіб. із проблем банк. права. Київ: Криниця, 2003. 243с.

8. Національний банк і грошово-кредитна політика: підручник / За ред. А. М. Мороз та М. Ф. Пуховкіної. Київ: КНЕУ, 1999. 368 с.

9. Орлюк О.П. Банківська система України. Правові засади організації. Київ: Юрінком Інтер, 2003. 240с.

Допоміжна література

1. Adamyk B., Skirka A. Banking system and international trade in Ukraine during the financial crisis. *International Economic Letters*. Volume 5, Issue 1, 2016. P. 17–25.

2. Ali Idiab Mohamed Idiab, Mohamed Sabri Haron, Shofian Bin Hj. Ahmad. Commercial Banks & Historical Development. *Journal of Applied Sciences Research*, 7 (7): 1024-1029, 2011. URL: <http://www.aensiweb.com/old/jasr/jasr/2011/1024-1029.pdf>

3. Archer D. Roles and objectives of modern central banks. *Issues in the Governance of Central Banks*. 18 May 2009. P. 17-55. URL: https://www.bis.org/publ/othp04_2.pdf

4. Aseinov D., Karymshakov K. Development of the Banking System in Kyrgyzstan: An Historical Review and Current Challenges. October, 2018. *Sosyoekonomi*. DOI:

10.17233/sosyoekonomi.2018.04.05

5. Central bank. [The Editors of Encyclopaedia Britannica](#). Encyclopaedia Britannica. July 24, 2019. URL: <https://www.britannica.com/topic/central-bank> (December 18, 2020).
6. Colvin, Christopher L. The past, present and future of banking history. Queen's University Centre for Economic History (QCEH). Belfast, 2015. Working Paper Series, № 15-05. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/112786/1/832072834.pdf>
7. Dr. Smita Shukla. Analysis of Banking System Performance of Select Global Economies with that of India – During and after the Global Financial. *Procedia Economics and Finance*. Vol. 11, 2014. P. 383-395. URL: [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(14\)00206-8](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(14)00206-8)
8. Ibrahim F. I. Shihata. Some Trends in Banking Law and Their Relevance to the GCC States. *Arab Law Quarterly*. Vol. 13, No. 4 (1998), pp. 303-335. URL: <https://www.jstor.org/stable/3382090>
9. Kimberly A. Central Banks, Their Functions and Role. *The Balance*. July 01, 2020. URL: <https://www.thebalance.com/what-is-a-central-bank-definition-function-and-role-3305827>
10. James E. Drew. The Role of the Commercial Bank. *Law and Contemporary Problems*. P. 386-398. URL: <https://scholarship.law.duke.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2252&context=lcp>
11. Naheem, M.A., Regulating virtual currencies – the challenges of applying fiat currency laws to digital technology services. *Journal of Financial Crime*. Vol. 25 No. 2. 2018. Pp. 562-575. <https://doi.org/10.1108/JFC-08-2016-0055>
12. Onyshchenko, Y. Banking Business Models In Ukrainian Banking System. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2015. 1 (2), 115-121. URL: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2015-1-2-115-121>
13. Sandoyan E. M., Galstyan A. G. The Impact of Currency Regulation Policy on the Country's Export Potential: The Case of Armenia. *Finance Theory and Practice* April 2020. 24 (2). P. 92-103. DOI: 10.26794/2587-5671-2020-24-2-92-103
14. Stacey L. Schrefta Bruce, D. Smithbc. Money, Banking, and Capital Formation. *Journal of Economic Theory*. Volume 73, Issue 1, March 1997, Pages 157-182. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0022053196922279>
15. The European Central Bank: History, Role and Functions / Hanspeter K. Scheller. Second revised edition. The European Central Bank, 2006. URL: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecbhistoryrolefunctions2006en.pdf>
16. Vértesy L. The Place and Theory of Banking Law or Arising of a New Branch of Law: Law of Financial Industries. January, 2007. Project: Banking. URL: https://www.researchgate.net/publication/313065230_The_Place_and_Theory_of_Banking_Law_or_Arising_of_a_New_Branch_of_Law_of_Financial_Industries
17. Al-Majali, Dr. Ahmed (2020) «The legal Nature of the Virtual Currency: In-Depth Legal Insight», *Journal Sharia and Law*: Vol. 2020 : No. 81 , Article 5. URL: https://scholarworks.uaeu.ac.ae/sharia_and_law/vol2020/iss81/5
18. Алісов Є.О. Проблеми правового регулювання грошового обігу в Україні. Дис... д.ю.н. Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого, Харків, 2006. 325 с.
19. Баландіна В. Г. Юридичні факти у податковому праві: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07. Київ, 2007. 227с.
20. Берназюк Я. О. Деякі питання фінансової незалежності національного банку України: податково-правовий аспект. *Актуальні проблеми держави і права*. 2013. С. 436-443. URL: <http://www.apdp.in.ua/v69/68.pdf>
21. Ващенко Ю. В. Банківське право: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 344 с.
22. Гальчинський А. Теорія грошей: навч. посібник. Київ: Основи, 2001. 223 с.
23. Гетманцев Д. О. Банківська таємниця: особливості її нормативно-правового регулювання в Україні та в законодавстві зарубіжних країн : дис. ... на здобуття наук.

ступеня канд. юрид. наук. Київ, 2003. 206 с.

24. Дідківська Д.І., Панькевич В.М. Правове регулювання банківської діяльності: зарубіжний досвід. *Приазовський економічний вісник*. 2017. Вип. 5 (05), С. 290-293. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2017/5_05_uk/55.pdf

25. Завальна Ж.В., Старинський М.В. Валютне право України: навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2006. 236 с.

26. Заверуха І.Б. Банківське право України: посібник для студентів юридичних та економічних спеціальностей ВНЗ. Львів: Астролябія, 2002. 222 с.

27. Карманов Є. Банківська таємниця як об'єкт цивільно-правового регулювання. *Право України*. 2001. С. 34-40.

28. Коваленко А. А. Публічно-правове регулювання банківської діяльності в Україні в умовах євроінтеграції. Дис...канд. юрид. наук. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Київ, 2015. URL: https://uu.edu.ua/upload/Наука/Specializovani_vcheni_radi/Kovalenko/Kovalenko_diser.pdf

29. Коваленко А.А. Теоретико-правові аспекти реалізації функцій банківського права. *Право і суспільство*. 2018. № 3. С. 186-191. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/3_2018/part_1/35.pdf

30. Кредит і кредитні правовідносини: економічна природа і практика законодавчого регулювання. Київ: Козаки, 1996. 234 с.

31. Кротюк В. Л. Правове регулювання банківської таємниці. *Вісник НБУ*. 1999. № 8. С. 14–17.

32. Кротюк В.Л. Національний банк – центр банківської системи України. Організаційно-правовий аналіз. Київ: ІнЮре, 2000. 248 с.

33. Крупко Я. Деякі питання вдосконалення валютного законодавства України. *Підприємство, господарство і право*. 2018. № 8. С. 149-151.

34. Кузнєцова А.Я. Концептуальні засади формування механізму валютного регулювання в Україні. *Бізнес Інформ*. 2017. № 9. С. 215-220.

35. Лавров Р. В., Садчикова І. В., Середюк І. О. Сучасні тенденції валютного регулювання в Україні. *Економіка та держава*. № 8. 2019. С. 4-11. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/8_2019/3.pdf

36. Латковська Т.А. Поняття та ознаки банку як суб'єкта господарювання. *Наукові праці Одеської національної юридичної академії*. 2009. С. 202-211.

37. Лісовол О.М. Іноземний досвід фінансово-правового регулювання валютного контролю. *Право і суспільство*. 2017. № 4. С. 198-203.

38. Макух О. В. Поняття і значення юридичних фактів у динаміці фінансових правовідносин. *Теорія і практика правознавства*. № 2 (8). 2015. С. 1-10.

39. Марущак А.В. Правові основи контрольно-наглядових повноважень Національного банку України. Дис...канд. юрид наук. 12.00.07. - адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право. Одеса, 2015. 211 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/2374/Diss_Marushak.pdf?sequence=3&isAllowed=y

40. Машика Ю.В. Механізм функціонування банківського нагляду в Україні та його значення у забезпеченні фінансової стійкості банківської системи. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. Вип. № 20. С. 233–239.

41. Мишкін Ф.С. Економіка грошей, банківської справи та фінансових ринків. Київ: Основи, 1999. 342 с.

42. Мищенко В., Науменкова С. Банківська система України: проблеми становлення та розвитку. *Фінанси України*. 2016. № 5. С. 7-10.

43. Мочерний С., Гришак Л. Методологія дослідження сутності банку. *Банківська справа*. 1999. № 5. С. 7-10.

44. Панова І. В. Контрольна діяльність обласних державних адміністрацій у сфері фінансів та бюджету: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2004. 190 с.

45. Петрик О. Якою має бути організаційна структура банківського нагляду в Україні? *Вісник Національного банку України*. 2009. Вип. № 11. С. 3–6.
46. Погрібняк С.П. Основоположні принципи права (змістовна характеристика): монографія. Харків: Право, 2008. 240 с.
47. Покатаєва О.В., Косова Е.В. Фінансове та банківське право: діалектика взаємозв'язку. *Держава та регіони*. Сер. Право. № 3 (49). 2015. С. 31-36. URL: http://law.stateandregions.zp.ua/archive/3_2015/8.pdf
48. Приходько В.П. Джерела банківського права України: характеристика та перспективи розвитку: монографія. Суми: Мрія, 2010. 232 с.
49. Проблеми правового регулювання банківської. Державний фінансовий контроль : навчально-методичний посібник Київ : КНЕУ, 2004. 408 с.
50. Романишин В.О., Уманців Ю.М. Центральний банк і грошово-кредитна політика: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2005.
51. Савелко Т.В. Структура елементів банківської системи та їх взаємозв'язок. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 24. С. 16-20. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2011/6.pdf
52. Суржинський М. Поняття і сутність банківського регулювання та банківського нагляду в Україні. *Юридичний журнал*. 2004. Вип. № 8. С. 83–93.
53. Сухий Р.Л. Поняття банківського права та його місце в системі права України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. № 15. 2015. Т. 1. С. 98-100. URL: http://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc15/part_1/28.pdf
54. Фінансове право України: навчальний посібник / Воронова Л. К., Кучерявенко М. П., Пришва Н. Ю. та ін. Київ: Правова єдність, 2009. 395 с.
55. Хаб'юк О. Банківське регулювання та нагляд через призму рекомендацій Базельського комітету: монографія. Івано-Франківськ: ОПППО; ПрутПринт, 2008. 260 с.
56. Царікова О.В. Адміністративно-правове засади державного контролю за діяльністю банків в Україні. Автореф. дис. ...канд юрид. наук. 12.00.07 – адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право. Дніпро, 2018. 22 с. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/auto/22/5.pdf>
57. Щуревич О.І. система банківського регулювання та нагляду в умовах відкритої економіки України. Дис... канд. екон. наук. 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит. Львів, 2017. 250 с. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/dis_shchurevych.pdf
58. Щуревич О.І., Андрущак Є.М. Ефективний банківський нагляд як передумова відновлення стійкого розвитку банківської системи України. *Науковий журнал ХНЕУ ім. С. Кузнеця «Бізнес Інформ»*. 2016. Вип. № 9. С. 178–183.
59. Щуревич О.І., Андрущак Є.М. Особливості проведення Національним банком України інспектування банків. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2017. Вип. № 36. С. 253–259.
60. Щуревич О.І., Андрущак Є.М. Удосконалення системи банківського регулювання та нагляду в Україні на основі досвіду Швейцарії. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2016. Вип. № 35. С. 25–30.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – <http://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. – <http://www.president.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал органів судової влади України. – <http://court.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. – <http://www.ccu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. –

<http://www.ombudsman.kiev.ua/>

7. Офіційний веб-сервер Центральної виборчої комісії. – <http://www.cvk.gov.ua/>
8. Офіційний веб-сайт Української асоціації районних та обласних рад. – <http://uaror.org.ua>